

A kihunyó Öt Csillag Mozgalom

Dr. Navracsics Tibor

Valaha az olasz belpolitika baloldalának nagy reménysége, az Öt Csillag Mozgalom ma már az életben maradásáért küzd. Válságának egyik leglátványosabb jele, hogy az Európai Parlamentben december óta közel felére csökkent frakciójának létszáma.

Az Öt Csillag Mozgalom – olasz neve alapján a rövidítése általában M5S – felbukkanása idején az olasz belpolitika csodagyereke volt. A 2009 őszén [Beppe Grillo](#) olasz színész és komikus által alapított szerveződés a 2013-as olasz választásokon már a második legnépszerűbb párt lett, zavarba hozva az elemzőket, akik hol szélsőjobboldalinak, hol migrációellenesnek, máskor környezetvédőnek vagy éppen radikális baloldalinak egyaránt címkézték az új formációt. 2014 és 2017 között az Európai Parlamentben a Közvetlen Demokrácia és Szabadság Európája (EFDD) nevű frakció tagja volt a párt, több kisebb jobboldali párttal, amelyek közül a UK Independence Party volt talán a legjelentősebb.

2016-ban újabb óriási belpolitikai sikert könyvelhetett el az M5S, amikor a helyhatósági választásokon Róma és Torino főpolgármesteri helyét is megszerezték. Pályafutásának csúcsára érve, a 2018-as olasz parlamenti választásokon az Öt Csillag Mozgalom a legnépszerűbb pártként fejezte be a versengést, és végül a Legával alkotott koalíciót a párton kívüli Giuseppe Conte miniszterelnökségével. Ezt követően, a Lega koalícióból kiválása után, a Demokrata Párttal folytatták a közös kormányzást egészen idén márciusig, amikor megalakult Mario Draghi válságkezelő kormánya, amelyben szintén részt vesznek.

A látszólagos sikertörténet azonban a mélyben egyre komolyabb válságot gerjesztett. A mozgalom sokszínűsége, amely az elemzőket zavarba ejtette, valójában önazonosságbeli bizonytalanságot takart. Az olasz demokrácia ellen Beppe Grillo vezetésével lázadók között megtalálható volt a radikális baloldali éppúgy, mint a radikális jobboldali, vagy éppen a harcos környezetvédő. A szintén radikális Legával, valamint az utána a helyzet mentése érdekében a Demokrata Párttal létrehozott koalíciók során ezek a kérdések kevésbé éleződtek ki, azonban az a tény, hogy a 2019-es európai parlamenti választásokon a párt népszerűsége gyakorlatilag a felére csökkent, már jól jelezte a vihar közeledtét.

Ezt érezve, 2020 januárjában lemondott a párt addigi elnöke Luigi Di Maio, és a párt tartós vezetési válságba került. Az egyre élesedő viták végül a párt kettészakadásához vezettek. Idén, a Draghi-kormány támogatása körüli viták végül odáig fajultak, hogy a párt vezetősége kizárta azokat, akik megtagadták volna az új kormánytól a párt támogatását.

A belpolitikai vitákkal és bizonytalanságokkal párhuzamosan az európai belpolitikában is fokozatosan bajba került a M5S. Kifejezetten rosszul ütött ki az a manőver, amikor az EFDD frakciójának megszűnése után Beppe Grillo egy Guy Verhofstadttal kötött külön megállapodással a liberálisokhoz akarta beléptetni az Öt Csillag Mozgalom európai parlamenti képviselőit. A megállapodás óriási felháborodást váltott ki minden oldalon, így végül mindenkinek vissza kellett lépnie. Az M5S azóta nem talált magának társakat az Európai Parlamentben, így képviselőik függetlenként végzik munkájukat.

Talán ezt elégette meg tavaly decemberben négy európai parlamenti képviselőjük, amikor bejelentették, hogy a Zöldek képviselőcsoportjához csatlakoznak. Őket követte egy ötödik társuk, aki a liberálisok táborához szegődött. Most pedig egy újabb képviselőjükről [jelent meg](#), hogy a jövőben az Európai Néppárt frakciójában folytatja munkáját.

Így az eredetileg tizennégy képviselőt magának tudó Öt Csillag Mozgalom európai parlamenti képviselőinek száma mára nyolcra apadt. Önmagában ez a fejlemény is aggasztó lehet a párt hívei számára. Az igazi problémát azonban az a tartós identitás- és vezetési válság jelenti, amelynek következtében az immár Giuseppe Conte által vezetett párt továbbra sem képes megtalálni egykori önmagát. Ez pedig az egykor csillagként felívelő Öt Csillag végét jelentheti az amúgy is gyorsan változó olasz politikai égbolton.

2021.05.03.

